

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
12.04.2021. - 16.04.2021.

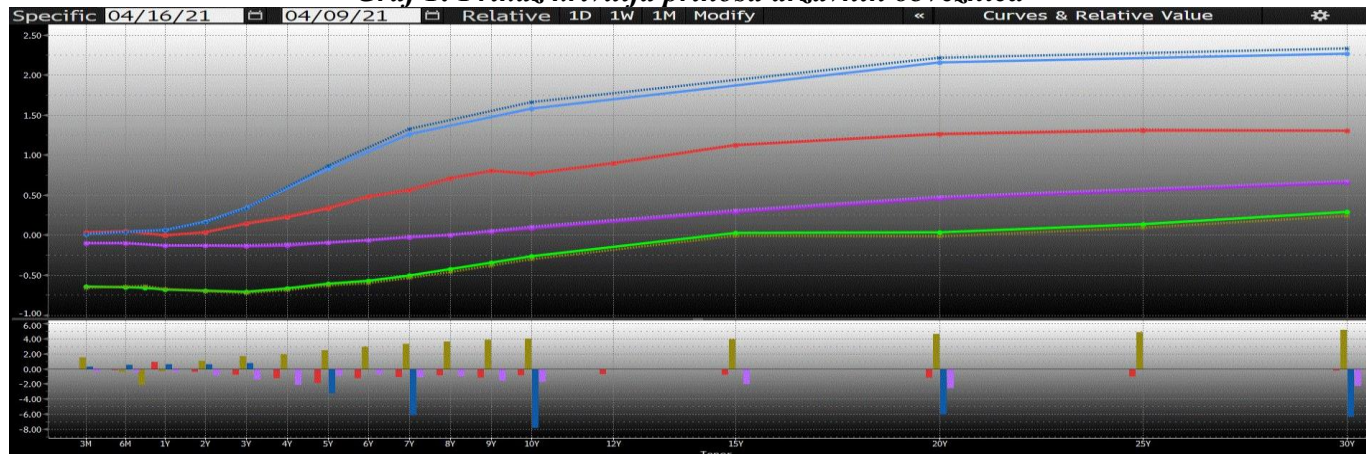
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	9.4.21	-	16.4.21	9.4.21	-	16.4.21	9.4.21	-	16.4.21	9.4.21	-	16.4.21				
2 godine	-0,70	-	-0,69	↗	0,15	-	0,16	↗	0,05	-	0,04	↘	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,63	-	-0,61	↗	0,86	-	0,83	↘	0,35	-	0,33	↘	-0,08	-	-0,09	↘
10 godina	-0,30	-	-0,26	↗	1,66	-	1,58	↘	0,77	-	0,76	↘	0,11	-	0,09	↘

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	9.4.21	-	16.4.21	
3 mjeseca	-0,640	-	-0,614	↗
6 mjeseci	-0,649	-	-0,652	↘
1 godina	-0,639	-	-0,641	↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 16.04.2021. godine (pune linije) i 09.04.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi sigurnijih obveznica eurozone su povećani u odnosu na prethodnu sedmicu. Prinosi njemačkih obveznica zabilježili su rast između 1 i 4 bazna poena, a prinosi italijanskih i španskih obveznica rast od 1 do 2 bazna poena. Prema objavljenim podacima, ECB je u sedmici zaključno sa 9. aprilom, izvršila neto kupovinu obveznica u iznosu od 17,1 milijardu EUR u okviru PEPP programa. Ovaj podatak je veći od iznosa objavljenog u prethodnoj sedmici, te je uticao na to da ukupan iznos sredstava koje ECB po ovom osnovu ima u svojim bilansima dostigne 960,3 milijarde EUR. Udio loših kredita u bankama koje se nalaze pod supervizijom ECB u IV kvartalu prošle godine je smanjen na 2,63%, što je najniži nivo od kada je 2015. godine ECB započela da vrši nadzor određenih banaka. Član UV ECB Villeroy je kao mogućnost naveo da bi potencijalni izlazak iz PEPP programa u martu 2022. godine mogao biti popraćen prilagođavanjem starijeg programa kvantitativnih olakšica. Prema istraživanju sa Bloomberg-a, očekuje se da bi ECB mogla da uspori program hitnog otkupa obveznica do jula, te bi mogla signalizirati do kraja

ove godine da će se program hitnog otkupa obustaviti u martu 2022. godine. Više od 60% učesnika ove ankete predviđa da će se ECB držati sadašnjeg rasporeda neto kupovina, a gotovo isto toliko očekuje da će ECB signalizirati prekid ove politike tri mjeseca ranije. Ekonomisti ne očekuju bilo kakve promjene u politici na sastanku ECB koji se održava ove sedmice.

EU je vezano za pitanje fonda pomoći objavila plan za prikupljanje 800 milijardi EUR u dugu do 2026. godine. Navedeno zaduživanje bi trebalo da uključi tzv. zelene obveznice i EU obveznice sa prosječnim godišnjim iznosom od oko 150 milijardi EUR i krajnjim rokom otplate do 2058. godine. Ministar finansija Njemačke Scholz je uoči sastanka sa EU kolegama izjavio da je optimističan da će Njemačka uskoro moći da ratifikuje sopstvenu EU odluku o resursima koja je od suštinske važnosti za stavljanje u upotrebu ovog fonda. Kompanija Johnson&Johnson je objavila da će odgoditi planiranu isporuku svoje vakcine Evropi, nakon što su zdravstvene agencije u SAD zatražile da se pauzira upotreba ove vakcine, dok se istraži nekoliko slučajeva rijetkih krvnih ugrušaka. EU je dostigla prekretnicu u davanju 100 miliona doza vakcina prošle sedmice, s tim da ovaj broj maskira rastući nesklad unutar samog kontinenta.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Maloprodaja – EZ (G/G)	FEB	-5,3%	-2,9%	-5,2%
2.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G)	FEB	-1,4%	-1,6%	0,1%
3.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	FEB	-2,1%	-0,6%	-2,1%
4.	Trgovinski bilans – EZ (u milijardama EUR)	FEB	22,0	18,4	28,7
5.	Trgovinski bilans – Holandija (u milijardama EUR)	FEB	-	5,4	4,9
6.	Trgovinski bilans – Španija (u milijardama EUR)	FEB	-	-1,08	-1,77
7.	Trgovinski bilans – Irska (u milijardama EUR)	FEB	-	6,22	6,14
8.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	FEB	-	4,75	1,58
9.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR)	FEB	-	2.643,8	2.606,9
10.	ZEW indeks povjerenja investitora – Njemačka	FEB	79,0	70,7	76,6
11.	Stopa inflacije – EZ (final.)	MAR	1,3%	1,3%	0,9%
12.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	MAR	2,0%	2,0%	1,6%
13.	Stopa inflacije – Francuska (final.)	MAR	1,4%	1,4%	0,8%
14.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	MAR	2,0%	2,0%	1,2%
15.	Stopa inflacije – Finska	MAR	-	1,3%	0,9%
16.	Stopa inflacije – Italija (final.)	MAR	0,6%	0,6%	1,0%
17.	Stopa inflacije – Španija (final.)	MAR	1,2%	1,2%	-0,1%

SAD

Tokom protekle sedmice objavljeni su ekonomski podaci za SAD koji ukazuju na ekonomski oporavak. Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć su smanjeni na najniži nivo od marta 2020. godine, što je značajan pokazatelj oporavka. Objavljen je i dokument Beige Book u kojem je navedeno da je ekonomski napredak „umjeren“, dok je u prethodnom izvještaju bio opisan kao „skroman“, te je istaknut rast lične potrošnje.

Predsjednik Feda iz St. Louisa Bullard smatra da je još uvijek rano govoriti o promjeni monetarne politike. Istakao je da i dalje žele zadržati sadašnju ultrastimulativnu monetarnu politiku sve dok pandemija traje. Predsjednik Feda iz Bostona Rosengren smatra da kreatori monetarne politike treba da budu „prilično skromni“ vezano za pitanje povjerenja prema inflaciji, te da postoje rizici da dođe do pregrijavanja inflacije i njenog rasta preko ciljanog nivoa od 2%. Rosengren je istakao da na tržištu rada postoje zaostaci, te je stopa aktivne radne snage i dalje prilično niska u odnosu na period prije pandemije, dok je stopa nezaposlenosti i dalje 6%.

Američki predsjednik Biden je uveo nove opsežne sankcije protiv Rusije, uključujući dugotrajne sankcije, kao odgovor na „neobičnu i vanrednu prijetnju nacionalnoj bezbjednosti, vanjskoj trgovini i ekonomiji SAD koje zauzimaju određene štetne vanjske aktivnosti Vlade Ruske Federacije“. Prve mjere Bidenove administracije protiv Rusije uključuju protjerivanje 10 ruskih diplomata iz SAD i uvođenje sankcija protiv 38 entiteta, pojedinica i kompanija koji su optuženi za miješanje i učešće u američkim izborima, kao i sprovođenju sajber napada. Potom se uvodi novi set sankcija protiv primarnog državnog duga u

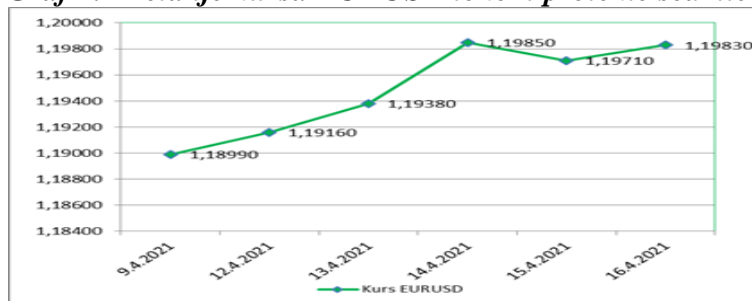
domaćoj valuti. Ove nove sankcije podrazumijevaju da američke finansijske institucije neće moći da učestvuju u primarnim plasmanima državnih dužničkih vrijednosnih papira (OFZ), sugerišući da će moći da učestvuju u sekundarnoj trgovini, uključujući OFZ koje su izdate poslije 14. juna, gdje po mišljenju nekih tržišnih analitičara ostavljaju prostor za dalju diplomatiju.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB povjerenje malog biznisa	MAR	98,5	98,2	95,8
2.	Indeks cijena na malo (G/G)	MAR	2,5%	2,6%	1,7%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	9. april	-	-3,7%	-5,1%
4.	Generalni uslovi poslovanja	APR	20,0	26,3	17,4
5.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	10. april	700.000	576.000	769.000
6.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	3. april	3.700.000	3.731.000	3.727.000
7.	Maloprodaja (M/M)	MAR	5,8%	9,8%	-2,7%
8.	Poslovno povjerenje Fed Filadelfija	APR	41,5	50,2	44,5
9.	Industrijska proizvodnja (M/M)	MAR	2,5%	1,4%	-2,6%
10.	Broj započetih kuća	MAR	1.613.000	1.739.000	1.457.000
11.	Povjerenje potrošača Un. Mičigen P	APR	89,0	86,5	84,9

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,1899 na nivo od 1,1983.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Članica MPC BoE Tenreyro je izjavila da lekcije koje su naučene tokom finansijske krize pokazuju da prerano povlačenje monetarne podrške može stvoriti ožiljke na tržištu rada, može biti vrlo skupo i može usporiti rast u budućnosti.

U protekloj sedmici Velika Britanija je nastavila da popušta mjere uvedene zbog pandemije. Tako su sa radom počele prodavnice koje ne prodaju robu od esencijalne važnosti, dok su restorani i pabovi takođe dobili dozvolu da organizuju ponudu na otvorenom. Niz ekonomskih podataka koje je objavila Agencija za statistiku Velike Britanije su takođe pokazali da se banke Velike Britanije pripremaju za povećanje hipotekarnog kreditiranja domaćinstava i to na najviši nivo od 2008. godine. Prema podacima kompanije za zapošljavanje Morgan McKinley, broj otvorenih radnih mjesta u finansijskoj industriji Londona je povećan za 70% tokom I kvartala tekuće godine u poređenju sa prethodnim kvartalom. Ovo povećanje djelimično reflektuje nisku bazu zapošljavanja u posljednjih godinu dana, a rezultat je pandemije i neizvjesnosti oko postizanja sporazuma o Brexitu koji su uticali na to da brojni zaposleni rade od kuće. Zvaničnici u Londonu i Briselu su bili uključeni u „tehničke pregovore“ u posljednje dvije sedmice vezano za buduće provjere hrane, biljaka i drugih pošiljki koji se izvoze iz Velike Britanije u Sjevernu Irsku.

Ministar za Brexit Frost je izjavio da su razgovori između EU i Velike Britanije za ublažavanje tenzija u Sjevernoj Irskoj opisani kao produktivni i konstruktivni. EU je iskoristila prvi sastanak uživo da upozori na to da dalji tok postupaka moraju zajedno dogovoriti. Predstavnik EU Šefčović je izjavio da nije bilo prostora za jednostrano djelovanje dodajući da će prijetnja sudskim postupkom zbog odluke Velike Britanije da se odlože neke od graničnih kontrola u Sjevernoj Irskoj, ostati na snazi sve dok bude bilo potrebno.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP (M/M)	FEB	12,0%	20,3%	9,5%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	FEB	-4,5%	-3,5%	-4,3%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	FEB	-5,1%	-4,2%	-5,0%
4.	Građevinski sektor (G/G)	FEB	-2,1%	-4,3%	-6,5%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	FEB	-10,500	16,442	-12,592

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad sa nivoa od 0,86831 na nivo od 0,86576, dok je kurs GBPUSD povećan sa nivoa od 1,3707 na nivo od 1,3832.

JAPAN

Tokom protekle sedmice, guverner BoJ Kuroda je izjavio da će BoJ nastaviti politiku monetarnih olakšica duži vremenski period putem kontrole krive prinosa, koja je postala održivija i efektivnija nakon revizije na martovskoj sjednici. Dodao je da će biti potrebno vrijeme, ali da se može postići inflacija od 2%. Rast novca u opticaju i depozita kod finansijskih institucija ukazuju na to da su domaćinstva i kompanije nastavili da povećavaju štednju uprkos znakovima poboljšanja u ekonomiji. Ovi podaci još više naglašavaju kako se Japan bori za potpuni izlazak iz pandemije, dok spor proces vakcinacije i slaba potrošnja dodatno negativno djeluju na očekivanja. Guverner BoJ Kuroda je upozorio da se ekonomija počela zagrijavati, ali da će oporavak biti umjeren zbog dugotrajnih posljedica izazvanih pandemijom Covid19. BoJ je za dvije od ukupno devet regija dala pesimističnije procjene ekonomskog rasta u odnosu na procjene koje su date prije tri mjeseca. Za ostale regije zadržana su ranija očekivanja uz oprezni optimizam u pogledu krhkog oporavka ekonomije. Japan bilježi ponovni rast oboljelih od Covid19, uz rekordni broj zaraženih u zapadnom dijelu Osake, što je podstaklo vlasti da sprovedu ciljane mjere lockdowna. Prema anketi koju je proveo Reuters među ekonomistima, rizici po inflatorna očekivanja su više izraženi ka gore, jer su rastuće cijene dobara, slabiji jen i nestašice snabdjevanja izazvane pandemijom uticali na povećanje ulaznih troškova.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	MAR	0,5%	1,0%	-0,6%
2.	Kreditiranje od strane banke (G/G)	MAR	-	6,3%	6,2%
3.	Porudžbine mašinskih alata (G/G) P	MAR	-	65,0%	36,7%
4.	Monetarni agregat M2 (G/G)	MAR	9,7%	9,5%	9,6%
5.	Monetarni agregat M3 (G/G)	MAR	8,1%	8,0%	8,0%
6.	Porudžbine osnovnih mašina (G/G)	FEB	2,4%	-7,1%	1,5%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 130,51 na nivo od 130,36. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 109,67 na nivo od 108,80.

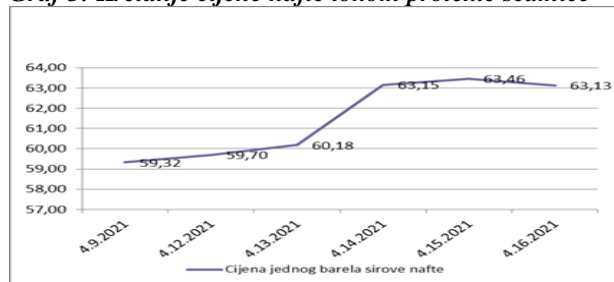
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,32 USD (49,85 EUR).

Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta. Početkom sedmice cijena je blago povećana i približila se nivou od 60 USD po barelu dok su investitori još uvijek procjenjivali neujednačenu globalnu tražnju uslovljenu širenjem pandemije Covid19 u nekim regijama, a tržište se pripremalo za povećanje ponude ovog energenta, kako je odlučeno od strane OPEC+. Narednog dana su objavljene vijesti da je zabilježen snažan uvoz nafte u Kinu, što je pojačalo očekivanja ekonomskog rasta i potaknulo rast tražnje, a posljedično i rast cijene ovog energenta. Pored toga, tržišta su se uglavnom udaljila od tenzija na Bliskom istoku koje do sada nisu uzurpirale ponudu nafte, što je još jedan pozitivan signal za rast cijene ovog energenta. Sredinom sedmice cijena je nastavila da bilježi rast nakon što je IEA povećala prognoze vezano za pitanje potražnje za naftom, te nakon što je izvještaj iz ove industrije pokazao da je u SAD zabilježen pad zaliha nafte. Rastući optimizam koji je postao očigledan krajem sedmice dao je dodatni doprinos cijeni ovog energenta. Takođe, cijena nafte se našla na putu da zabilježi najveći sedmični rast od početka februara, a sve pod uticajem optimizma vezano za prevazilaženje pandemije. Dodatnu podršku cijeni nafte daju podaci da je u I kvartalu ove godine Kina zabilježila rast, dok ekonomija u SAD, takođe, jača, što potvrđuju objavljeni pozitivni podaci sa tržišta rada.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 63,13 USD (52,68 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou cijena nafte je povećana za 6,42%.

Graf 3: Kretanje cijena nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.743,88 USD (1.465,57 EUR).

Početkom sedmice cijena zlata je smanjena jer su investitori bili u iščekivanju podataka o kretanju potrošačkih cijena u SAD, ali i zbog praćenja kretanja prinosa na državne obveznice SAD. Nakon što su objavljene vijesti da je u SAD došlo do rasta indeksa cijena, inflatorna očekivanja su povećana, što je vodilo slabljenju USD, a posljedično i rastu cijene zlata. Pored toga, preporuka da se pauzira vakcinisanje vakcinom Johnson&Johnson je, takođe, uticala na rast cijene zlata. Tokom posljednjih sedmica cijena zlata se uglavnom kreće u užem rasponu, ali je i dalje pod silaznim pritiscima na što utiču rast prinosa, elastičnost USD, kao i pozitivna očekivanja prevazilaženja pandemije. Sredinom sedmice zbog izjave predsjednika Federa Powell da je ekonomija SAD spremna za snažniji rast i zapošljavanje kako se prevazilazi pandemija Covid19, došlo je do rasta prinosa državnih obveznica SAD, ali i do pada cijene zlata. Tokom prošle sedmice, u četvrtak, objavljeni su pozitivni podaci sa tržišta rada u SAD. Uprkos tome, došlo je do pada prinosa na državne obveznice i aprecijacije USD, što je uticalo na povećanje cijene ovog plemenitog metala. U takvim okolnostima investitori su pojačali tražnju za zlatom koje u ovakvim uslovima pruža zaštitu od rizika. Cijena je nastavila da bilježi rast do kraja sedmice kada je objavljena nepotvrđena vijest da je Kina domaćim i međunarodnim bankama dala dozvolu za uvoz većih količina zlata u ovu zemlju, što predstavlja moguću podršku za cijenu zlata.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.776,51 USD (1.482,53 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast za 1,87%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

